

Rezime

Bosna i Hercegovina je u ranoj fazi priprema u ovom sektoru. Zemlja treba da ojača saradnju i koordinaciju unutar sektora. Fragmentiran, nedosledan i neujednačen zakonodavni okvir između različitih nivoa vlasti koči opšti napredak. Država treba da primeni relevantne mere za energetsku efikasnost i obnovljive izvore energije. Kako bi se osigurao dosledan i sveobuhvatan razvoj energetskog sektora, vlasti treba da pripreme konkretne akcione planove kako bi pojednostavile implementaciju okvirne energetske strategije zemlje u skladu sa obavezama vezanim za klimatske promene. U narednoj godini Bosna i Hercegovina bi trebala da usvoji zakonodavstvo na nivou države i entiteta o obnovljivoj energiji i energetskoj efikasnosti u skladu sa obavezama koje proizilaze iz Ugovora o Energetskoj zajednici.

Analiza

Bosna i Hercegovina je od 2006. članica Energetske zajednice, koja ima za cilj stvaranje integrisanog panevropskog energetskog tržišta. Zemlja je Sekretarijatu Energetske zajednice podnela nacionalni aktioni plan za obnovljive izvore energije 2016. godine. Nacionalni cilj je postizanje 40% udela obnovljivih izvora energije (OIE) u krajnjoj potrošnji energije i udela OIE u transportu od 10% do 2020. godine. BiH zaostaje u primeni mera za implementaciju.

Prema najnovijim statističkim podacima, Bosna i Hercegovina je dospila udeo energije iz obnovljivih izvora od 25,33% u 2016. godini.

Zakonodavstvo na nivou entiteta je delimično u skladu sa Direktivom o obnovljivoj energiji. Potrebne su dalje izmene kako bi se omogućile šeme podrške za obnovljivu energiju. Distrikt Brčko nema zakonsku regulativu u ovom pogledu.

Ljudske resurse u odgovarajućim ministarstvima na nivo države i entiteta treba pojačati. Oba entiteta imaju zakonsku regulativu koja se odnosi na šeme podrške za različite tehnologije obnovljivih izvora energije u oblik feed-in tarifa.

Licencirani su brojni projekti obnovljivih izvora energije u zemlji. Potrebno je efikasnije planiranje investicija na različitim nivoima vlasti i efikasnija registracija projekata, kako bi se ojačala koordinacija između institucija prilikom odobravanja malih projekata obnovljive energije.

Investicioni okvir ometaju obimne administrativne procedure za izdavanje dozvola i licenciranje. Vlasti bi trebalo da preduzmu mere za pojednostavljenje procedura i stvore povoljnije okruženje za ulaganja u OIE.

Integracija obnovljivih izvora u mrežu se različito tretira na nivou države i entiteta. To se mora otkloniti. Sekundarno zakonodavstvo na državnom nivou osigurava prioritetni ili garantovani pristup, ali prioritetni disepčing nije predviđen. Istovremeno, na nivou entiteta zakonodavstvo uključuje prioritetni dispečing i garantovani prioritet povezivanja, ali ne i prioritetni ili garantovan pristup.

Kapacitet prenosne mreže za priključenje obnovljivih izvora trenutno je ocenjen kao dovoljan od strane nadležna tela u Bosni i Hercegovini.

Na snazi je nacionalni akcioni plan za energetsku efikasnost, koji je u skladu sa zahtevima Ugovora o energetskoj zajednici.

Akcioni planovi za energetsku efikasnost na nivou entiteta postavljaju kao krajnji cilj uštede energije od 9% za 2018. godini. Procena tekućeg plana, zasnovana na podacima iz 2015. godine, pokazuje da je Bosna i Hercegovina postigla uštede od svega 3,77%.

Na državnom nivou ne postoji zakonodavstvo o energetskoj efikasnosti. Republika Srpska je delimično transponovala pravnu regulativu EU o energetskoj efikasnosti kroz zakon o energetskoj efikasnosti iz 2013. godine, što je učinila i Federacija BiH 2017. godine. Hitno je potrebna dodatna transpozicija u skladu sa obavezama iz Direktive o efikasnosti krajnje upotrebe energije i energetskih usluga. Energetska zajednica je pokrenula prekršajni postupak zbog neusvajanja ove obaveze. Distrikt Brčko nema zakonodavni okvir za energetsku efikasnost.

Regulativa o performansama zgrada uglavnom je transponovana putem zakonodavstva na nivou entiteta. Neophodno je dalje usklađivanje u sekundarnom zakonodavstvu.